

HCS D

**Human capital and social
development.**

2025 – volume 15, issue 3

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2025 – 15-jild, 3-son

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA**INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI****SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT****UNIVERSITETI****Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali****Journal Human capital and social development****Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие****Jurnali****15-jild, 3-son (iyun) 2025.****Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.****Davriyligi: har ikki oyda**

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 30-noyabrdagi 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»

«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»

«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI**Bosh muharrir:** t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich**Bosh muharrir o‘rinbosari:** i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich**Kotib:** PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich**Texnik muharrir:** assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li**TAHRIRIYAT KENGASHI**

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

DSc, professor Daler Mirpochoyev (Iqtisodiyot va savdo instituti, Tojikiston)

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

PhD, professor Bayong Van Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Vonyong Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Yan Patterson (Kvinslend universiteti, Avstraliya)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Mansurova Nargiza Shamsiddinovna (“Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

INNOVATION RIVOJLANISH SHAROITIDA INSON KAPITALINING KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIGA TA'SIRI

U.R.Eshbo'riyev

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Eshbo'riyev Umarbek Rashidovich

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti dotsenti

Email: umarbek.eshburiyev@gmail.com

Tel: +998 91 550 50 99

Received: 20 May 2025

Revised: 28 May 2025

Accepted: 11 June 2025

Published: 30 June 2025

Funding source for publication:

Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: Ushbu maqola O'zbekiston Respublikasida kichik biznesni rivojlantirishda inson kapitalining o'rni va ta'sirini chuqur tahlil qiladi. Inson kapitalining tarkibiy qismlari – ta'lim, kasbiy tayyorgarlik, malaka, motivatsiya va salomatlik holatining kichik biznesning iqtisodiy samaradorligiga ta'siri miqdoriy va sifat jihatidan o'rganildi. O'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, yuqori malakali kadrlar, kasbiy tayyorgarlik va samarali rag'batlantirish tizimlari kichik biznesning raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanishida muhim omil bo'lmoqda. Tahlil natijalari asosida inson kapitalini rivojlantirish bo'yicha strategik tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: kichik biznes, inson kapitali, iqtisodiy rivojlanish, malaka, kasb-hunar ta'limi, motivatsiya, sog'liqni saqlash, ta'lim tizimi, innovatsion salohiyat, mehnat unumdorligi, raqobatbardoshlik, tadbirkorlik vakolatlari, biznes samaradorligi.

ВЛИЯНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА НА РАЗВИТИЕ МАЛОГО БИЗНЕСА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Аннотация. В статье представлен углубленный анализ роли и влияния человеческого капитала на развитие малого бизнеса в Республике Узбекистан. Изучено количественное и качественное влияние компонентов человеческого капитала – образования, профессиональной подготовки, навыков, мотивации и состояния здоровья – на экономическую эффективность малого бизнеса. Результаты исследования показывают, что высококвалифицированные кадры, профессиональная подготовка и эффективные системы стимулирования являются важным фактором конкурентоспособности и устойчивого развития малого бизнеса. На основе результатов анализа разработаны стратегические рекомендации по развитию человеческого капитала.

Ключевые слова: малый бизнес, человеческий капитал, экономическое развитие, навыки, профессиональная подготовка, мотивация, здравоохранение, система образования, инновационный потенциал, производительность труда, конкурентоспособность, предпринимательские компетенции, эффективность бизнеса.

THE IMPACT OF HUMAN CAPITAL ON SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF INNOVATION DEVELOPMENT

Abstract. This article provides an in-depth analysis of the role and impact of human capital on the development of small businesses in the Republic of Uzbekistan. The impact of the components of human capital - education, professional training, skills, motivation and health status - on the economic efficiency of small businesses was studied quantitatively and qualitatively. The results of the study show that highly qualified personnel, professional training and effective incentive systems are an important factor in the competitiveness and sustainable development of small businesses. Based on the results of the analysis, strategic recommendations for the development of human capital were developed.

Keywords: small business, human capital, economic development, skills, vocational training, motivation, healthcare, education system, innovative potential, labor productivity, competitiveness, entrepreneurial competencies, business efficiency.

Kirish

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida iqtisodiy rivojlanishning barqarorligini ta'minlashda kichik biznes subyektlarining roli tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, bozor iqtisodiyotini chuqurlashtirish, bandlikni ta'minlash, hududiy farqlarni kamaytirish va ijtimoiy-iqtisodiy muvozanatni saqlashda kichik biznes muhim iqtisodiy vosita hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasida ham so'nggi yillarda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan.

Ayni vaqtda, kichik biznesni rivojlantirishning samaradorligi nafaqat moliyaviy resurslarga, balki inson kapitalining sifati va salohiyatiga bevosita bog'liqdir. Chunki zamonaviy biznes yuritish, innovatsion g'oyalarni ilgari surish, raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish va xizmatlar ko'rsatishda malakali, bilimli va ijtimoiy faollikka ega inson resurslarining roli beqiyosdir. Inson kapitali – bu faqatgina bilim va ko'nikmalarning jamlanmasi emas, balki tashabbuskorlik, kasbiy kompetensiyalar, sog'liq, kommunikatsion salohiyat va ijodiy fikrlash kabi ko'rsatkichlarni ham o'z ichiga oladi.

O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish, xususan ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, kasbiy tayyorlovni kuchaytirish, sog'liqni saqlashni yaxshilash va ijtimoiy muhitni barqarorlashtirish borasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Ushbu islohotlar natijasida kichik biznesda malakali kadrlar ulushi ortib, yangi ish o'rinlari yaratilmoqda, ilg'or texnologiyalarni o'zlashtirish imkoniyatlari kengaymoqda.

Shu jihatdan olib qaranganda, kichik biznesning barqaror rivojlanishi va uning iqtisodiyotdagi ulushining ortishi uchun inson kapitalining ta'sirini kompleks tarzda o'rganish, mavjud muammolarni aniqlash va bu yo'nalishda ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqish dolzarb ilmiy-amaliy vazifa bo'lib qolmoqda.

Adabiyotlar sharhi

O'zbekiston va jahon miqyosida inson kapitali va kichik biznes o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni o'rganish so'nggi yillarda iqtisodiy nazariyada dolzarb tadqiqot yo'nalishlaridan biriga aylangan. Xususan, kichik biznesning barqaror rivojlanishida inson omilining ta'siri, ya'ni bilim, malaka, salomatlik, kasbiy tayyorgarlik, innovatsion qobiliyatlar va ijodiy fikrlash kabi tarkibiy elementlarning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri ilmiy adabiyotlarda keng yoritilmoqda.

Dastlab, inson kapitali nazariyasining asoschilaridan biri bo'lgan G. Bekker (Gary Becker) o'zining tadqiqotlarida inson salohiyatini iqtisodiy resurs sifatida talqin qilib, uni ishlab chiqarish omili sifatida baholagan. Bekkerga ko'ra, inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalar – ta'lim, sog'liqni saqlash va professional tayyorgarlik – iqtisodiy o'sishning muhim omillaridan biridir [1].

Theodore Schultz esa inson kapitalini “rivojlanishning eng muhim manbasi” sifatida talqin qilib, uni ayniqsa rivojlanayotgan mamlakatlarda kichik tadbirkorlikni rivojlantirishda hal qiluvchi omil sifatida ko'rsatgan. Uning fikriga ko'ra, kambag'allikni bartaraf etish, ish bilan bandlikni oshirish va innovatsiyalarni rag'batlantirishda ta'limli insonlar muhim rol o'ynaydi [2].

Xalqaro tashkilotlar – Jahon banki, UNDP, OECD – tomonidan tayyorlangan

hisobotlarda ham inson kapitali indeksining iqtisodiy rivojlanish va xususan, kichik va o'rta biznesdagi muvaffaqiyatga ta'siri doimiy o'rganiladi. "Human Capital Index" hisobotida ko'rsatilishicha, inson kapitaliga sarmoya kiritgan mamlakatlarda kichik bizneslarning o'sish sur'atlari yuqoriroq bo'ladi [3].

O'zbekistonlik olimlar ham bu borada turli tadqiqotlar olib borgan. Jumladan:

A.Xudoyqulov kichik biznes subyektlarida inson kapitalini rivojlantirish masalasiga e'tibor qaratib, kadrlar malakasi, ta'lim tizimining moslashuvchanligi va innovatsion qobiliyatlarning kichik biznesning raqobatbardoshligini oshirishdagi ahamiyatini tahlil qilgan. Unga ko'ra, inson kapitalining sifati bevosita kichik korxonalar samaradorligiga ta'sir qiladi [6].

S. Karimov kichik biznesda tadbirkorlik madaniyati, kasbiy bilimlar va boshqaruv kompetensiyalarining yetishmasligi holatini tahlil qilgan holda, bunday korxonalar uchun o'quv markazlari, inkubatorlar va mentorlik tizimlarini joriy qilishni taklif qiladi [7].

D. Normurodov esa o'z tadqiqotlarida inson kapitalini hududiy rivojlanish bilan bog'lab o'rganadi. Uning fikricha, qishloq joylarda kichik biznesni rivojlantirish uchun mahalliy aholining kasbiy tayyorgarligi va texnik bilimlarini oshirish muhim ahamiyatga ega [8].

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlar bandligini ta'minlash va kichik biznesni qo'llab-quvvatlashga oid" qarorlari, "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi", "Inson kapitalini rivojlantirish konsepsiyasi", "Biznesni rivojlantirish dasturi" kabi davlat

hujjatlari mazkur mavzuning me'yoriy–huquqiy bazasini tashkil etadi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi, Bandlik vazirligi, hamda Savdo–sanoat palatasi tomonidan e'lon qilingan hisobotlar va statistik byulletenlar kichik biznesda inson kapitalining roli va uning rivojlanish dinamikasini aniqlash uchun muhim amaliy manba hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot sifatida kvantitativ va sifatli tadqiqot usullarini o'z ichiga oladi. Kvantitativ usulda kichik bizneslar o'rtasida so'rovnoma o'tkazilib, inson kapitalining turli jihatlari (ta'lim, malaka, tajriba, motivatsiya va boshqalar)ning biznes muvaffaqiyatiga ta'siri o'rganiladi. Sifatli tadqiqot usulida esa kichik biznes rahbarlari va ishchilari bilan intervyular o'tkazilib, inson kapitalining o'sish strategiyalari va uning biznes samaradorligiga ta'siri haqidagi fikrlar yig'iladi. Tadqiqotda olingan ma'lumotlar statistik usullar yordamida tahlil qilinadi.

Tahlil va natijalar

Kichik biznes subyektlarining muvaffaqiyatli faoliyat yuritishida inson kapitalining roli beqiyosdir. Tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, aynan yuqori malakali ishchi kuchi, innovatsion fikrlash qobiliyatiga ega bo'lgan xodimlar va ilg'or kasbiy kompetensiyalar kichik biznesning barqaror rivojlanishida asosiy omillardan biri hisoblanadi. Inson kapitalining sifati faqatgina formal ta'lim darajasi bilan emas, balki xodimlarning kasbiy mahorati, yangiliklarga ochiqqligi, muammolarni ijodiy hal qilish qobiliyati va tashkilotga bo'lgan sodiqligi kabi ko'plab ko'rsatkichlar bilan belgilanadi.

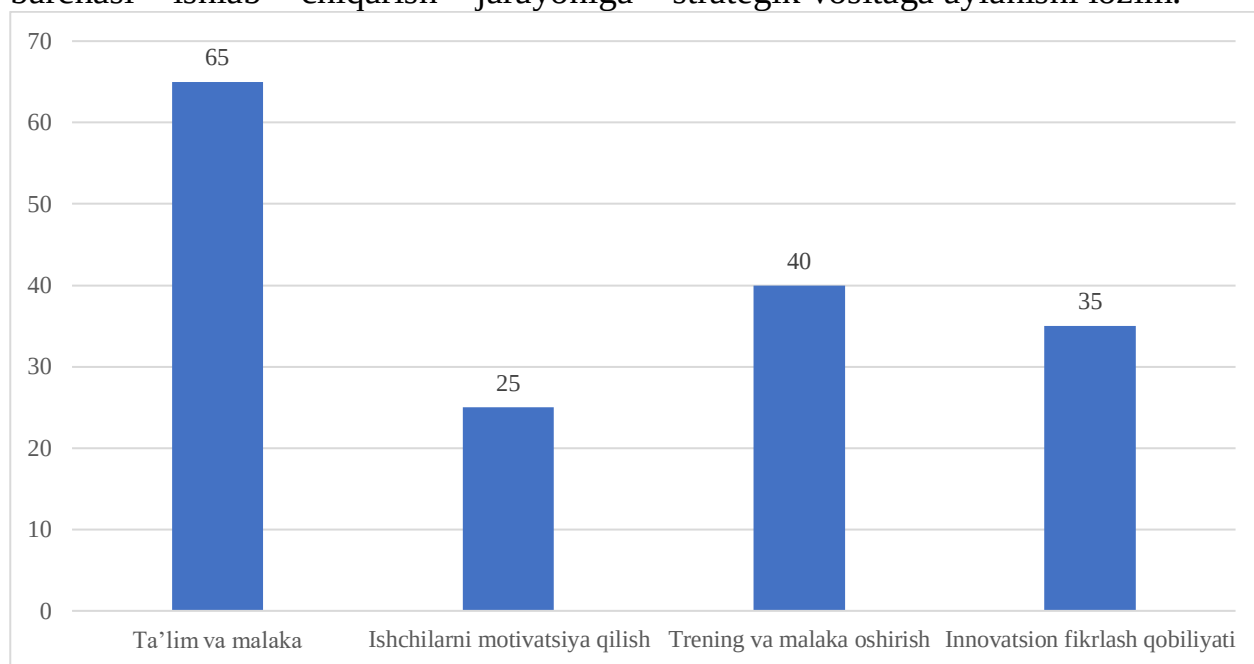
O'tkazilgan tadqiqot jarayonida kichik biznes vakillari – rahbarlar va xodimlar – bilan o'tkazilgan

so'rovnomalar asosida aniqlanishicha, xodimlarning malakasini muntazam oshirish va ularni turli trening dasturlariga jalb qilish kompaniya samaradorligini oshirishda muhim o'rin egallaydi. So'rovnoma qatnashchilarining aksariyati (60 foizdan ortig'i) o'z ish faoliyatida ishtirok etgan treninglar natijasida o'z kasbiy ko'nikmalarini mustahkamlashgani, innovatsion yondashuvlarga moslashgani va bu orqali ish unumdorligi oshganini qayd etishgan. Bunday treninglar nafaqat xodimlar malakasini oshiradi, balki ularning kasbiy motivatsiyasini ham kuchaytiradi, ishga bo'lgan mas'uliyatini oshiradi va jamoaviy ishlash madaniyatini shakllantiradi.

Bundan tashqari, tadqiqot natijalariga ko'ra, motivatsiya kichik biznes samaradorligida hal qiluvchi omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Xodimlarning ishga bo'lgan ijobiy munosabati, o'z kasbidan qoniqish hosil qilishi, shuningdek, o'z mehnati uchun adolatli baholanishi – bularning barchasi ishlab chiqarish jarayoniga

bevosita ta'sir ko'rsatadi. Yuqori motivatsiyaga ega ishchilar, odatda, yangi tashabbuslarni ilgari surish, ishga ijodiy yondashish va rahbariyat oldiga muqobil takliflar kiritishda faollik namoyon etadilar. Ayniqsa, yaxshi ish haqi, rag'batlantiruvchi bonus tizimi, karyera o'sish imkoniyatlari va ish joyidagi ijobiy muhit xodimlarning motivatsiyasini oshirishda muhim omillar sifatida e'tirof etilgan.

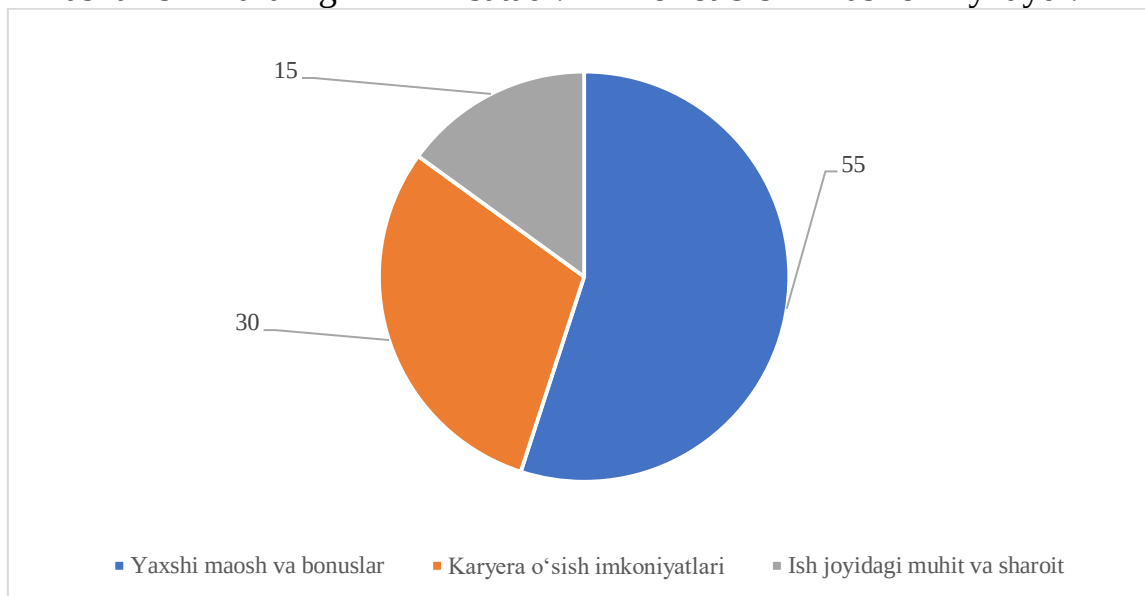
Tadqiqot davomida kichik biznes rahbarlari va ularning xodimlari o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomalar asosida shakllantirilgan 1-rasmdan ko'rinib turibdiki, respondentlarning 65 foizi kichik biznes muvaffaqiyatini belgilovchi asosiy omil sifatida ta'lim va malakani ko'rsatishgan. Bu holat shuni anglatadiki, ishchilarni doimiy kasbiy rivojlantirish, ularga mos zamonaviy ko'nikmalarni shakllantirish kichik biznes uchun ustuvor ahamiyatga ega. Shu sababli, malaka oshirish kurslari va trening dasturlarining tizimli joriy etilishi kichik korxonalar raqobatbardoshligini oshirishda muhim strategik vositaga aylanishi lozim.

1-rasm. Inson kapitalining kichik biznes muvaffaqiyatiga ta'siri, (%)

2-rasm orqali ishchilarning motivatsiyasi va ularning ish unumdorligi o'rtasidagi bog'liqlik yoritib berilgan. Ma'lumotlarga ko'ra, 55 foiz respondentlar yuqori samaradorlikka erishishda mos maosh va bonus tizimining muhim rol o'ynashini ta'kidlagan. Bu esa kichik bizneslarda moddiy rag'batlantirish tizimlarini takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Shuningdek, 30 foiz respondentlar karyera o'sish imkoniyatlarini muhim deb hisoblagan, bu esa xodimlar uchun professional yo'nalishdagi o'sishni rag'batlantirish zarurligini ko'rsatadi. Boshqa tomondan, ish muhitining qulayligi (15%) nisbatan kam ahamiyatga ega deb topilgan bo'lsa-da, bu jihat ham xodimlar barqarorligi va motivatsiyasida inkor etib bo'lmas rol o'ynaydi.

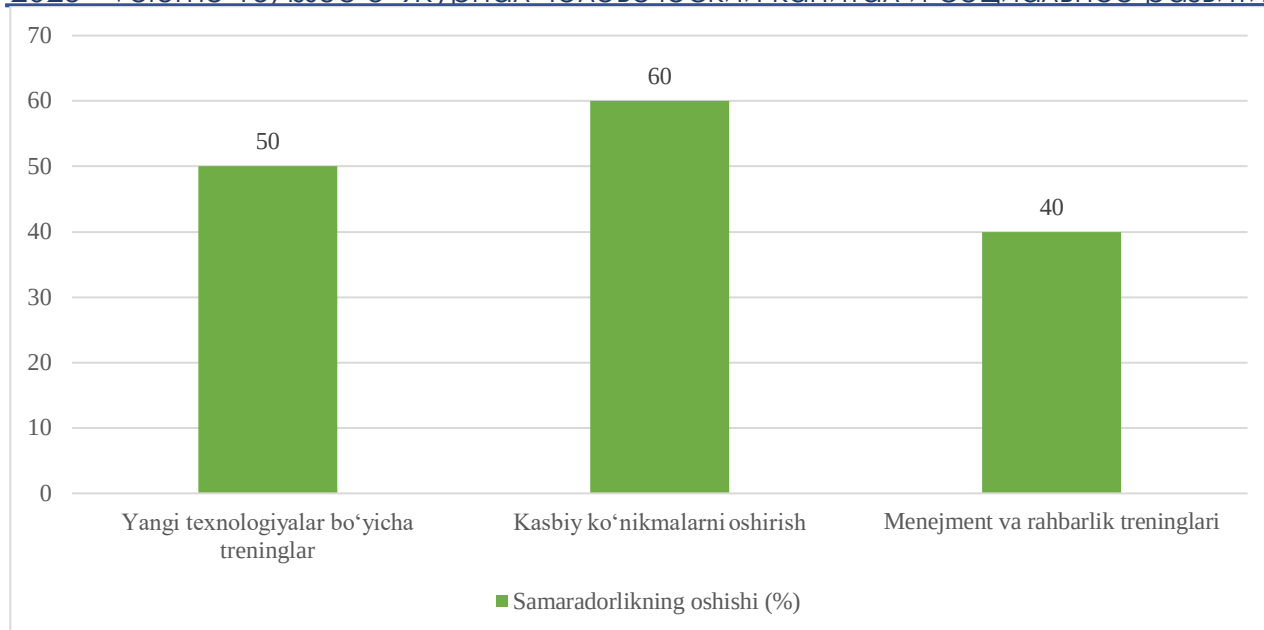

2-rasm. Kichik biznesda motivatsiyaning roli, (%)

3-rasmda kichik biznesda tashkil etilgan trening va malaka oshirish dasturlarining samaradorlikka ta'siri tahlil qilingan. Respondentlarning 60 foizi kasbiy ko'nikmalarni oshirish bo'yicha treninglar samaradorligini yuqori baholagan. 50 foiz ishtirokchilar esa yangi texnologiyalarni o'zlashtirishga yo'naltirilgan o'quv dasturlarini kichik biznes uchun muhim deb hisoblaydi. Bu holat texnologik yangiliklarga tez moslashish va raqobat ustunligini ta'minlashda uzluksiz o'rganish muhimligini tasdiqlaydi. Shuningdek, 40 foiz respondentlar rahbarlik va menejment ko'nikmalarini rivojlantiruvchi treninglar ishchi kuchining boshqaruv salohiyatini

oshirishda muhim deb hisoblaydi, biroq bu holat boshqa ko'nikmalarga nisbatan nisbatan pastroq ko'rsatkichga ega.

Yuqoridagi ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, kichik biznesda inson kapitali ustuvor yo'nalish sifatida qaralishi lozim. Xodimlarning bilim darajasi va kasbiy salohiyati oshgan sari korxonaning ichki boshqaruv sifati, mahsulot yoki xizmat sifati va nihoyat, bozor ishtiroki darajasi ham ortib boradi. Shunday ekan, kichik biznes subyektlarining muvaffaqiyati uchun inson kapitalini shakllantirish va rivojlantirish bo'yicha tizimli yondashuvlar ishlab chiqilishi dolzarb ahamiyat kasb etadi.

3–rasm. Trening va malaka oshirishning kichik biznes samaradorligiga ta'siri, (%)

Xulosa

O'zbekiston Respublikasida kichik biznesni rivojlantirish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, uning muvaffaqiyati bevosita inson kapitalining sifati va samarali boshqaruviga bog'liqdir. Olib borilgan tadqiqotlar asosida quyidagi asosiy xulosalarga kelindi:

- inson kapitali kichik biznesning raqobatbardoshligini ta'minlashda hal qiluvchi omil hisoblanadi. xodimlarning kasbiy malakasi, ijodiy fikrlashi, tashabbuskorligi va bilim darajasi kompaniyaning barqaror rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

- trening va malaka oshirish dasturlari ishchilarning samaradorligini oshiradi. tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ishchilarning kasbiy rivojlanishiga qaratilgan investitsiyalar ishlab chiqarish unumdorligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi.

- motivatsiya darajasi — kichik biznes samaradorligini belgilovchi muhim omildir. yaxshi ish haqi, bonuslar, martaba o'sishi imkoniyatlari

xodimlarning faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatib, ularni kompaniya muvaffaqiyatiga ko'proq hissa qo'shishga undaydi.

- kichik biznesda inson kapitaliga qaratilgan kompleks yondashuv zarur. ta'lim, sog'liqni saqlash, kasbiy tayyorgarlik, ijtimoiy himoya va motivatsiya tizimlarining uyg'unlashuvi orqali kuchli inson kapitali shakllantiriladi.

- davlat siyosati va institutlar tomonidan ko'rsatilayotgan ko'mak inson kapitalining rivojlanishini rag'batlantiradi. Xususan, kasb-hunar markazlari, inkubatorlar, mentorlik tizimlari va yengilliklar orqali kichik biznesni rivojlantirish imkoniyatlari kengaymoqda.

Umuman olganda, kichik biznesni qo'llab-quvvatlashda inson kapitali ustuvor yo'nalish sifatida e'tiborga olinishi zarur. Bu orqali nafaqat biznes samaradorligi, balki mamlakatning umumiy iqtisodiy barqarorligi va ijtimoiy farovonligi ham ta'minlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Becker, G.S. (1964). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education. University of Chicago Press.
2. Schultz, T.W. (1971). Investment in Human Capital: The Role of Education and Research. Free Press.
3. World Bank. (2020). Human Capital Index 2020 Update: Human Capital in the Time of COVID-19. Washington, DC.
4. UNDP. (2023). Inclusive Growth and Human Development Report. New York.
5. OECD. (2021). Skills for Jobs Indicators: Measuring Mismatches in the Labour Market. OECD Publishing.
6. Xudoyqulov A. (2022). "Kichik biznesda inson kapitalini rivojlantirish yo‘nalishlari". Iqtisodiyot va innovatsiya, №3, 45–52-bet.
7. Karimov S. (2021). "Kichik tadbirkorlikda boshqaruv kompetensiyalarining ahamiyati". Tadbirkorlik asoslari, №4, 31–36-bet.
8. Normurodov D. (2022). "Qishloq hududlarida kichik biznesni rivojlantirishda inson kapitalining roli". Hududiy rivojlanish jurnal, №2, 19–27-bet.
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi” (2022-yil 28-yanvar, PQ-60-son).
10. O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi statistik byulletenlari (2020–2024).
11. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi (2023). Inson kapitali va kichik biznes tahlili bo‘yicha hisobot.
12. Aliyev F. Global miqyosda turizm klasterlari: innovatsiyalar va raqobatbardoshlik. Journal of Tourism Research, 15(2), 58-67, 2022-y.
13. O.N.Xaitov “Hududiy turizm sohasida innovatsion faollikni oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish” Monografiya. Samarqand. 2024. 256-b.
14. UNDP Human Capital and Sustainable Development: Global Trends and National Strategies. United Nations Development Programme, New York. 2021.
15. M.M.Rabbimov, Z.T.Bakayev, B.Sh.Safarov. “The Impact of Cultural Heritage on Economic Growth in the Example of Museum Development in Uzbekistan” https://doi.org/10.1007/978-3-031-65343-8_25
16. M.M.Rabbimov, D.K.Usmonova “Artificial Intelligence Powered Strategies to Enhance the Competitiveness of Healthcare Institutions in Uzbekistan” ICONSTEM 2024 <https://doi.org/10.1109/iconstem60960.2024.10568608>

Internet ma’lumotlari:

17. <https://siat.stat.uz/reports-filed/3505/table-data>
18. <https://www.lex.uz>
19. <https://www.un.org/ru/>
20. <https://www.who.int/>
21. <https://ec.europa.eu/eurostat>
22. <https://www.pewresearch.org/>

CONTENTS

1	SAMARQAND VILOYATIDA INVESTITSION - INNOVATSION FAOLLIKNI OSHIRISH HOLATI VA INVESTITSİYALARNING TARKIBIY XUSUSIYATLARI	
	Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Axrorov Abbos Aslamjon o'g'li	4-13
2	“YASHIRIN IQTISODIYOT”GA METODOLOGIK YONDASHUVNI TAKOMILLASHTIRISH	
	Abduvohidov Najmiddin Rahmatullaevich	14-19
3	OILA TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH DASTURI DOIRASIDA BANKLAR TOMONIDAN AMALGA OSHIRILGAN ISHLARNING AHAMIYATLI JIHLARI	
	Z.D.Niyozov , A.A.Axrorov	20-24
4	HUDUDIIY INVESTITSİYA JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	
	Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Ergasheva Aziza Xasan qizi	25-34
5	DESTINATION MANAGEMENT AND BRANDING: CREATING COMPETITIVE ADVANTAGE IN GLOBAL TOURISM	
	Nasimov Dilmurod Abdullayeich, Sirojiddinova Shahrizoda	35-42
6	TA'LİM MUASSASALARIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH TAMOIYILLARI	
	Meliboyev Ibroxim Mavlon o'g'li	43-47
7	SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MA'LUMOTLARNI TAHLIL QILISH VA BASHORATLASH ALGORITMLARINI ISHLAB CHIQISHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	
	Bekmurodov Ulug'bek Bahrom o'g'li, Shomirzayev Farruh Akram o'g'li	48-55
8	SAMARQAND VILOYATIDA INVESTITSION-QURILISH JARAYONLARI ISHTIROKCHILARI FAOLIYATINING ASOSIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI	
	Abduvaliyev Bekzod Muxiddin o'g'li	56-61
9	TURISTIK XIZMATLAR VUJUDGA KELISHINING XUSUSIYATLARI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	
	Umirzoqova Muxabbat Ismatjon qizi	62-67
10	TURAR-JOY KO'CHMAS MULK OBYEKTLARINI BAHOLASH XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARINI TAHLILI	
	A.S.Suyunov, B.M.Abduraimov, B.A.Suyunov	68-73
11	BANK XIZMATLARIDA AN'ANAVIY XIZMATDAN RAQAMLI XIZMATGA O'TISHNING AHAMIYATLI JIHLARI	
	Niyozov Zuxur Davronovich, Bektemirov Bunyodjon Mamasaliyevich	74-78
12	MINTAQAVIY TRANSPORT INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARINING QO'LLANILISHI VA ULARNING USTUVOR YO'NALISHLARI	
	Rahmonov Rasul Ne'matovich	79-86
13	POTENTIAL AND POSSIBILITIES OF UTILISATION OF CULTURAL HERITAGE FOR TOURISM DEVELOPMENT IN SAMARKAND	
	Mukhsin Khidirov, Umida Shodieva	87-91
14	O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA XORIJIY INVESTITSİYALARNI RAG'BATLANTIRISHDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING O'RNI	
	Abdurahmonov Azizbek Akram o'g'li	92-99
15	IoT (INTERNET OF THINES) XAVFSIZLIK MUAMMOLARINI BARTARAF ETISH USULLARI	
	Bekmurodov Ulug'bek Bahrom o'g'li , Ruziyeva Zulfiya Qurvonovna	100-106

16	СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОВ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УСЛУГ ПО ОЦЕНКЕ ОБЪЕКТОВ ЖИЛОЙ НЕДВИЖИМОСТИ (НА ПРИМЕРЕ РЫНКА ЖИЛЬЯ Г. САМАРКАНДА)	
	A.C.Суюнов, Б.А.Суюнов	107-114
17	TURIZM SOHASINI KLASSTERLASHTIRISHNING INNOVATSION OMILLARI VA XUSUSIYATLARI	
	Botirov Og'abek Jasurbek o'g'li	115-118
18	INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISH ORQALI TABIIY TURISTIK RESURLARNI SAMARALI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	
	Rabbimov Muxriddin Musoqul o'g'li, Samiyeva Muxlisa Olim qizi	119-123
19	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI TUSHUNCHASI, MAZMUNI VA IQTISODIY MOHIYATI	
	Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	124-130
20	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA DAVLAT BOSHQARUVINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	
	Sanakulova Iroda Abrorovna	131-135
21	QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	
	Nurimbetov Timur Uzakbergenovich	136-140
22	HUDUDIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TURISTIK-INNOVATSION KLASSTERLARNING INSTITUTSIONAL ASOSLARI VA RIVOJLANISH MEXANIZMLARI	
	Erbo'tayev Azimjon Qahramon o'g'li	141-148
23	INNOVATSION RIVOJLANISH SHAROITIDA INSON KAPITALINING KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	
	Eshbo'riyev Umarbek Rashidovich	149-155
24	SAMARQAND VILOYATIDA MUZEY TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	
	Yulduz Pirnazarovna Urunbayeva	156-163
25	ELEKTRON TIJORATNING RIVOJLANISHI VA UNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	
	Tashmatov Sharaf Urokboyevich	164-170
26	TADBIRKORLIK RISKI VA TAVAKKALCHILIK: NAZARIY DIFFERENSIYA HAMDA ULARNING BOSHQARUVDAGI AHAMIYATI	
	Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	171-178
27	OLIY TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	
	Boynazarova Iroda Mahmud qizi	179-185
28	ДВУХЭТАПНЫЙ МЕТОД ГРУППИРОВКИ БУЛЕВЫХ ПРИЗНАКОВ И ПОСТРОЕНИЕ ИНФОРМАТИВНЫХ ПРИЗНАКОВ В ВЫДЕЛЕННЫХ ГРУППАХ	
	Порсаев Ганиджон Мухамедович	186-193
29	RESEARCH ON MARKETING INNOVATION OF CHINESE MUSEUM CULTURAL AND CREATIVE PRODUCTS FROM THE PERSPECTIVE OF EXPERIENTIAL MARKETING	
	Nasimov Ikrom Khusanovich, Guang Yang	194-200
30	TURIZM SOHASINING INNOVATSION FAOLLIGI VA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH HOLATI TAHLILI	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	201-206